

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5035/2024
16.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Александров, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Синиша Цветковић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости тестаментa, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1932/23 од 26.10.2023. године, у седници одржаној 16.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1932/23 од 26.10.2023. године у преиначујућем одбијајућем делу, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врању П 2898/22 од 03.04.2023. године која је исправљена решењем истог суда П 2898/22 од 03.04.2023. године, у делу става првог изреке којим је утврђено да је ништав и не производи дејство писмени тестамент закључен пред сведоцима пок. ВВ из ..., проглашен пред Јавним бележником Миленом Станковић из ..., у списима предмета УПП: 906-2019, УПП:1042-2019 (О.бр.884/19) у делу којим је располагамо за већи удео од $\frac{1}{2}$ објекта до укупне површине од 36 м2 (целог) објекта у ..., који се налази на земљишту површине 364 м2 на кат.парцели бр. ... уписане у ЛН бр. 39 КО

У преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ СЕ** као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1932/23 од 26.10.2023. године у преиначујућем усвајајућем делу и одлуци о трошковима поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 27.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправке ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 2898/22 од 15.03.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништав и не производи дејство писмени тестамент закључен пред сведоцима пок. ВВ из ..., проглашен пред Јавним бележником Миленом Станковић из ..., у списима предмета

УПП: 906-2019, УПП:1042-2019 (О.бр.884/19) у делу којим је располагао објектом у ... од 36 м², који се налази на земљишту површине 364 м² на кат.парцели бр. ... уписане у ЛН бр. 39 КО Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 159.800,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1932/23 од 26.10.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је делимично усвојен тужбени захтев и утврђено да је ништав и не производи дејство писмени тестамент закључен пред сведоцима пок. ВВ из ..., проглашен пред Јавним бележником Миленом Станковић из ..., у списима предмета УПП: 906-2019, УПП:1042-2019 (О.бр.884/19) у делу којим је располагао ½ објекта у ..., који се налази на земљишту површине 364 м² на кат.парцели бр. ... уписане у ЛН бр. 39 КО ..., док је одбијен као неоснован тужбени захтев за већи удео од досуђеног до целог објекта којим је располагао у селу Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 54.800,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правоснажну пресуду донету у другом степену, применом одредбе члана 408, у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег одбијајућег дела побијане пресуде основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су браћа. Писаним тестаментом пред сведоцима од 06.01. 2017. године, који је проглашен пред Јвним бележником Миленом Станковић из ..., сада пок. ВВ, мајка странака у поступку, оставила је у наслеђе сву своју покретну и непокретну имовину сину ББ, овде туженом и то: породичну стамбену зграду са припадајућем плацем и помоћним објектом који се налази у Врању у ул. ... бр. ..., на кат.парцели бр. ... уписану у ЛН бр. ... КО Врање, укупне површине 207 м², као и објекат у селу ... површине 36 м² који се налази на земљишту површине 364 м² на кат. парцели ... уписана у ЛН бр. 39 КО Завештајни сведоци ГГ и ДД потврдили су да је сада пок. ВВ прочитала своје завештње, да је изричито изјавила да садржина истог одговара њеној послодњој вољи и да исто сматра својим тестаментом и да је исти својеручно потписала. Из листа непокретности бр.193 КО ... утврђено је да је кат.парцела бр.... по култури пашњак 7. класе, по врсти пољопривредно земљиште уупне површине 2857 м², у својини ЂЂ са уделом од 476/2857, ЕЕ са уделом од 477/2857, АА са уделом од 274/2857, ЖЖ са уделом од 274/2857, 33 са уделом од 320/2857, ИИ са уделом од 476/2857, ЈЈ са уделом од 280/2857 и КК са уделом од 280/2857. Решењем Основног суда у Врању О бр. 418/16 од 09.05.2017. године, које је исправљено решењем истог суда О бр.418/16 од 13.02.2019.

године у погледу обима удела наследника, за наследнике на заоставштини сада пок. ЈЛ, оглашени су супруга ВВса уделом од 4/6, а синови ББ и АА са уделима од по 1/6, а предмет наслеђивања у том поступку, између осталог, био је сувласнички удео оставиоца од 320/2857 парцеле бр..... У поступку расправаљања заоставштине сада пок. ВВ бив. из ..., син АА, овде тужилац, је оспорио правну ваљаност предметног завештања, па је решењем Јавног бележника Милене Станковић из ... УПП: 906-2019, УПП:1042-2019 (О.бр.884/19) прекинут поступак и учесник АА упућен на парницу против учесника ББ, овде туженог, ради доказивања која имовина чини заоставштину сада пок. ВВ. Правноснажном пресудом Основног суда у Врању П 2966/19 од 13.12.2021. године утврђено је да је ништав и не производи дејство писмени тестамент пок. ВВ закључен пред сведоцима, проглашен пред Јавним бележником Миленом Станковић из ..., у делу којим је располагамо породичном стамбено зградом са припадајућем плацем и помоћним објектом који се налази у Врању у ул. ... бр. .. на кат.парцели бр. ..., уписана у ЛН бр. ... КО Врање, укупне површине 207 м2, а у преосталом делу укинута је иста пресуда у односу на располагање имовином – објектом у селу ... и у том делу предмет враћен на поновно суђење.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба чланова 78, 85, 155. и 212. Закона о наслеђивању и правила о терету доказива, оцанио да је основан тужбени захтев тужиоца у делу који се односи на тестаментално располагање сада пок. ВВ објектом у површини од 36 м2 у селу ... која се налази на кат.парцели ... КО ..., јер је завешталац располагао имовином коју не поседује, а тужени није доказао да ли је и на који начин, у ком обиму и по ком основу је сада пок. ВВ стеклу ту имовину, због чега је усвојен тужбени захтев.

Другостепени суд није прихватио закључак првостепеног суда којим је утврђена ништавост предметног тестаamenta закљученог пред сведоцима покојне ВВ о располагању целог објекта у селу ... и преиначио првостепену пресуду оценом да је делимично основан тужбени захтев, налазећи да чињеница да предметни објекат није уписан у јавне кљиге исти не чини непостојећим, те да је на тужиоцу био терет доказивања околности непостојања објекта у физиком смислу и да исти није својина завештаоца. Како су тужилац и тужени наследници на имовини мајке са уделом од 1/2, то је применом члана 9. Закона о наслеђивању оцењено да завешталац није могла да располаже 1/2 куће у селу ... у корист само једног сина. Због тога је делимично усвојен тужбени захтев утврђењем да је ништав предметни писмени тестамент закључен пред сведоцима у делу којим је располагамо 1/2 објекта у ..., док је у преосталом делу за већу удео од досуђеног до целог објекта одбијен тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права, на шта се основно ревизијом указује.

Ништавост завештања прописана је у одредби члана 155. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95), тако што је завештање ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима. На основу одредбе члана 161. истог Закона, на ништавост суд пази по службеној дужности и на њу се може позвати свако заинтересовано лице. Писмено завештање пред сведоцима прописано је у одредби члана 85. Закона о наслеђивању, тако што завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће пред два сведока изјавити да је већ сачињено писмено прочитао, да је то његова последња воља

и потом се на писмено својеручно потписати (став 1.). Сведоци се истовремено потписују на самом завештању, а пожељно је да се назначи њихово својство сведока (став 2.).

У конкретном случају, из садржине тестаментa пред сведоцима, који је проглашен пред Јавним бележником Миленом Станковић из ..., произилази да је пок. ВВ писаним тестаментом располагала у корист туженог објектом површине 36 м² у селу ..., који се налази на замљишту површине 364 м², а који се налазе на кат.парцели ... уписане у ЛН бр.39. КО Наведена парцела ... на којој се налази објект не је предмет тестаменталног располагања.

У листу непокретности бр.193 КО ..., Службе за катастар непокретности ..., кат.парцела ... је по култури пашњак 7. класе, по врсти пољопривредно земљиште, укупне површине 2857 м², у сусвојини више власника (осморо сувласника), са утврђеним сувласничким уделима између осталих и сада пок. ЛЛ са уделом од 320/2857. Та непокретности у обиму удела од 320/2857 била је предмет наслеђивања и решењем Основног суда у Врању О бр. 418/16 од 09.05.2017. године које је исправљено решењем истог суда О бр.418/16 од 13.02.2019. године, на заоставштини сада пок. ЛЛ, оглашени су за насленике супруга ВВ са уделом од 4/6, а синови ББ и АА са уделима од по 1/6. У катастарском операт у не је уписан објект површине 36 м² и не је је био предмет наслеђивања у оставинском поступку (као ванкњижни објект) иза смрти пок. ЛЛ. Код утврђења да је тестаментом пред сведоцима пок. ВВ у делу којим је располагала спорном имовином - објектом од 36м² у корист туженог, у смислу члана 231. став 2, у вези са чланом 7. ЗПП, а насупрот становишту другостерпеног суда, на туженом је био терет доказивања да је предмет тестаменталног располагања имовина завештаоца.

Наиме, према члану 78. Закона о наслеђивању, право је завештаоца да једностраном, личном и увек опозивом изјавом воље распоређује своју имовину за случај смрти у законом одређеном облику. То значи да завешталац тестаментом може располагати само стварима и правима која у тренутку сачињавања тестаментa представља његову имовину или евентуално очекиваним стварима и правима која би ушла у његову имовину до тренутка смрти. Имајући у виду утврђено чињенично стање, тужени не је доказао да је завешталац сада пок. ВВ власник спорног објекта и да је располагала својим имовином, односно да је то право својине стечено на начин, у обиму и по основу који су предвиђен члановима 20. и 21. Закона о основама својинскоправних односа, дакле по основу закона (стварањем нове ствари, спајањем, мешањем, грађењем на туђем земљишту, одвајањем плодова, одржајем, стицањем својине од невласника, окупацијом и у другим случајевима одређеним законом), на основу правног посла, наслеђивањем, одлуком државног орагана, физичком деобом или по основу стицања у брачној заједници у складу са одредбама Породичног закона.

Осим тога, становиште другостепеног суда да тиме што су тужилац и тужени наследници на имовини њихове мајке са уделом од $\frac{1}{2}$ и да у смислу члана 9. Закона о наслеђивању, као завешталац не је могла да располаже $\frac{1}{2}$ куће у селу ... у корист само једног сина, због чега закључује да је делимично ништав предметни писмени тестамент закључен пред сведоцима у делу којим је располагано $\frac{1}{2}$ објекта у ..., а да је у преосталом делу ($\frac{1}{2}$) за већи удео од досуђеног неоснован тужбени захтев, не може се прихватити јер је заснован на погрешној примени материјалног права. Ово због тога

што су у члану 2. Закона о наслеђивању предвиђени основи наслеђивања и то по основу завештања и по основу закона. По основу завештања (тестамент) заоставшина се распоређује онако како је то завешталац тестаментом одредио, а после тога у случају да остане заоставштина, односно имовина која није потпуно или у одређеном делу тестаментом распоређена, тај преостали део по основу закона наслеђују законски наследници. У тој ситуацији, на наслеђе са законским наследницима може бити позван и онај тестаментални наследник који по законском наследном реду има право да наследи, без обзира што је већ наследник по тестаменту.

Следом изнетог, код утврђења да је завешталац сада пок. ВВ располагала имовином која у тренутку смрти није била њена имовин, по оцени Врховног суда правилан је закључак првостепеног суда да су испуњени услови за примену одредбе члана 155. Закона о наслеђивању, због чега је преиначена другостепена пресуда у одбијајућем делу, одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу којим је утврђена ништавост дела тестамент којим је располагано већим уделом од $\frac{1}{2}$ објекта до укупне површине од 36 м² (целог) објекта у

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца изјављене против другостепене одлуке у побијаном усвајајућем делу у смислу члана 410. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку, Врховни суд је утврдио да ревизија у том делу није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 4. ЗПП, прописано је да је ревизија недозвољена ако лице које је изјавило ревизију нема правни интерес за подношење ревизије.

Правноснажном пресудом донетом у другом степену преиначена је правостепена пресуда и делимично усвојен тужбени захтев као у изреци те пресуде. Имајући у виду наведено, како тужилац ревизијом побија правноснажну пресуду у делу којим је усвојен тужбени захтев, то сагласно цитираној законској одредби, побијану пресуду у преиначујућем усвајајућем делу тужилац не може побијати овим ванредним правним леком због недостатка правног интереса.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужиоцу су применом одредаба члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП признати трошкови према успеху у ревизијском поступку, вредности предмета спора и опредељеном захтеву пуномоћника, и то: за састав ревизије 18.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи у време предузимања ове парничне радње и на име судских такси за ревизију 3.800,00 динара и одлуку по ревизији 5.700 динара, одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија

Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић